

SAKSPROTOKOLL

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 30.09.04
Sak: 0086/04

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 04/03790
Tittel: SKATTEOPPKREVERUTVALGETS UTREDNING - NOU 2004:12- BEDRE
SKATTEOPPKREVING - HØRING

Behandling:

Ordfører fremmet rådmannens innstilling som ble enstemmig vedtatt.

FORMANNSKAPETS VEDTAK:

Kongsberg kommune mener at skatteinnfordringen fortsatt må være en kommunal eller felles-kommunal oppgave.

Rett utskrift bevitnes.

Saken sendes saksbehandler for videre effektivering.

Kongsberg 30.09.2004

Inger Jønsgård
Inger Jønsgård

SKATTEOPPKREVERUTVALGETS UTREDNING - NOU 2004:12- BEDRE SKATTEOPPKREVING
- HØRING

Saksbehandler:	Terje Thovsen	Arkiv:
Arkivsaknr:	04/03790	
Saksnr.	Utvalg:	Møtedato
0086/04	Formannskapet	30.09.04

Organisasjonssak:

N

Bakgrunn:

I Norge er det fellesinnkreving av inntektsskatt, formuesskatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift på vegne av alle skattekreditorer. Disse skattekreditorer er staten, fylkeskommunene, kommunene og folketrygden.

Fellesinnkrevingen utføres av de kommunale skatteoppkreverne, som også fører skatteregnskap og utøver skattekontroll (arbeidsgiverkontroll) på fellesinnkrevingens område.

Stortinget har flere ganger det siste tiåret behandlet problemstillinger knyttet til skatteoppkreverfunksjonen.

I St.prp. nr. 63 (2001-2002) "Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet medregnet folketrygden 2002" varslet Finansdepartementet om at det ville gjennomføre en bred utredning av tiltak for resultatforbedring av skatteoppkreverfunksjonen.

Skatteoppkreverutvalget ble oppnevnt 26. mai 2003 og leverte sin utredning til Finansdepartementet 12. mai d.å.

Faktaframstilling :Utvalgets mandat og konklusjon:

Utvalgets mandat har i korthet vært å vurdere og å foreslå tiltak som kan gi resultatforbedringer av skatteoppkreverfunksjonen, både innenfor en fortsatt kommunal organisering av funksjonen og alternativt innenfor en statlig organisering.

Utvalget er gjennomgående samstemt når det gjelder vurderinger og forslag til funksjonelle forbedringstiltak, og om at disse kan gjennomføres uavhengig av organisatorisk løsning. Dette dreier seg om tiltak som eksempelvis hyppigere rapportering og betaling av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift, innføring av gebyr ved betalingsmislighold, mer effektive sanksjoner og økt elektronisk tilgang til ulike registre.

Utvalget fremmer ikke her ferdig utredede forslag, men anbefaler videre utredning og oppfølging på en rekke områder.

Utvalget har videre vurdert alternative modeller for organisering av skatteoppkreverfunksjonen. Utvalget har her delt seg i et flertall på fem medlemmer og et mindretall på to medlemmer når det gjelder forslag til strukturelle forbedringstiltak. Flertallet, bestående av alle de ikke-kommunale medlemmene, anser en statlig organisering av skatteoppkrevingen som mest naturlig ut fra oppgavens innhold og karakter.

Utvalget har ikke utredet de nærmere organisatoriske løsninger ved en eventuell statsovertakelse, men har tatt utgangspunkt i en mulig modell der det etableres egne regionkontorer for tvangsinnfordring og der frivillig betaling, skatteregnskap og arbeidsgiverkontroll håndteres av ligningskontorene.

Flertallets konklusjon begrunnes i hovedsak med følgende :

- bedre ressursutnyttelse og bedre resultater
- bedre tilrettelegging for en mer brukerorientert innretning av hele skattereformen
- for stor variasjon i resultatene mellom kommunene
- spesialiseringsgevinster, stordriftsfordeler og bedre kompetanse ved større kontor
- mindre sårbarhet

Mindretallet, bestående av de kommunale medlemmene, mener de fleste argumenter taler for fortsatt kommunal organisering av funksjonen. Det åpnes imidlertid for samarbeid og oppgaveforskyvninger mellom kommunene. Et slikt samarbeid er allerede inngått mellom mange kommuner når det gjelder arbeidsgiverkontrollen, med godt resultat.

Mindretallets konklusjon begrunnes i hovedsak med følgende :

- høy løsningsgrad/ gode resultater (mellom 99% og 100% prosent av utlignet skatt blir betalt)
- små kommuner har like gode resultater som store
- funksjonelle forbedringer kan gjennomføres innenfor fortsatt kommunal organisering
- god rettssikkerhet
- god brukerservice
- betydningen av lokalkunnskap
- folkevalgt kontroll og innsyn
- effektiv drift og ressursbruk
- distriktpolitiske hensyn

Utredning:

Styret i KS Buskerud har vist stort engasjement i saken og vedtatt følgende høringsuttalelse om bedre skatteoppkreving (NOU 2004:12 Bedre skatteoppkreving), som baserer seg på et arbeid gjort av en høringsgruppe sammensatt av kommunale representanter fra Buskerud, Telemark og Vestfold:

Dette er høringsgruppa:

- Karl Petter Wenaas, kemner i Horten
- Geir Årsët, stab- og økonomisjef i Re
- Trond Wifstad, rådmann i Re kommune
- Hanne Winberg, kommunalsjef i Siljan
- Jostein Todal, rådmann i Notodden
- John Danielsen, skatteoppkrever i Eiker
- Christian Vegard Dahl, rådmann i Nedre Eiker

Høringsgruppa i KS Buskerud/Telemark/Vestfold har brukt KS sentralt sin høringsuttalelse som grunnlag for sin uttalelse.

Vi mener skatteinnfordringen fortsatt må være en kommunal eller felles- kommunal oppgave. Erfaringene vi har med skatteinnkreving som en kommunal oppgave er svært positive. Blant annet av hensyn til innbyggernes rettssikkerhet, skatteinnkrevings brukervennelighet, ivaretagelse av lokaldemokratiet gjennom folkevalgt innsyn, og ikke minst den gode løsningsgraden for inn drivelse av skattekrav, gjør at vi mener at skatteinnkrevingen fortsatt må være en felles-kommunal oppgave.

Særlig rettssikkerheten i forhold til likebehandling uavhengig av bosted er et argument for at skatteinnkrevingen organiseres i større enheter (på tvers av kommune- og fylkesgrenser).

Kvaliteten på skatteinnkrevingen i Norge er meget god. Vi mener allikevel det finnes tiltak som kan ytterligere forbedre skatteinnkrevingen i Norge. De kan gjennomføres innenfor rammen av fortsatt felles-kommunalt og lokalt ansvar for skatteinnkrevingen.

Selv om skatteoppkreverfunksjonen er god i dag, er det viktig at mulige forbedringspunkter vurderes. Vi mener at det er stor usikkerhet forbundet med å gjøre så radikale endringer i organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen som flertallet i utredningen tilrår. Riksrevisjonens gjennomgang av skattefogdens innfordringsvirksomhet tilsier ikke på noen måte at det er slik at en statliggjøring av skatteinnkreving er til det bedre. Vi mener at en eventuell statliggjøring med tilhørende sentralisering og omorganisering er mangelfullt utredet i NOU 2004:12, og mangelen på analyser og konsekvensvurderinger gjør en eventuell sentralisering og statliggjøring usikker.

Vi er positiv til flere av utvalgets forslag til funksjonelle forbedringstiltak som presenteres i utredningen. Forbedringstiltakene kan alle gjennomføres innenfor en kommunal eller felles-kommunal organisering, og vil kunne bidra til å styrke den allerede gode skatteinnkrevingen som vi har her til lands i dag. Felles for de fleste av disse forslagene er at nærmere utredning er nødvendig.

Norsk skatteinnkreving er i yerdensstoppen. De kommunale skatteoppkrevdere klarer å innkreve mellom 99 % og 100 % av all utlignet skatt. Vi mener dette har sammenheng med en rekke forhold, ikke minst organiseringen av skatteoppkreverfunksjonen.

Utvalget har gjennom sine tre modeller for framtidig organisering -- dagens kommunale modell, modell med forskjøvet oppgavefordeling og en statlig modell -- vurdert tre alternativer hvor bare konsekvensene/resultatene av dagens kommunale modell er vel kjent. Vi er bekymret for at vurderingene av modellenes egenskaper fra utvalgets flertall i stor grad baserer seg på skjønn framfor dokumentasjon når man foreslår å endre en ordning som i dag er velfungerende.

Her er en rekke særskilte argumenter som tilsier at videreutvikling av felles-kommunal organisering er den beste løsning:

Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen medfører god rettssikkerhet for skattyterne, blant annet ved at det er etablert et klart organisatorisk og ansvarsmessig skille mellom på den ene siden fastsettelsen av skatten (ligningen) og på den annen side innkrevingen av skatten. Utvalget mener også at det av hensyn til rettssikkerheten må være avstand mellom den som fastsetter og den som innkrever skatten. Dette er også slått fast som et grunnleggende prinsipp i tidligere utredninger og Stortingsbehandlinger av skatteinnkrevingen. Statlige ligningskontor og kommunale skatteoppkreverkontor, slik det er i dag, gir en god rettssikkerhetsgaranti.

Vi vil påpeke behovet for å se ligningsdistriktene og distriktene for skatteoppkreving i sammenheng slik at muligheten for samarbeid disse funksjonene imellom styrkes.

Det er dokumentert at de kommunale skatteoppkreverkontorene utøver god brukerservice. En landsomfattende undersøkelse gjennomført av Norsk Gallup i 2002 dokumenterer at de kommunale skatteoppkreverkontor scorer vesentlig bedre enn de statlige skattekontorene når det gjelder tilgjengelighet, kundebehandling, saksbehandlingstid, informasjon og forutsigbarhet i saksbehandlingen. Vi er bekymret for at en sentralisering og statliggjøring av skatteinnkrevingen vil føre til en dårligere tilgang til offentlige tjenester i lokalmiljøene. Vi mener at de gode resultatene ved skatteoppkreving blant annet skyldes dialogen den enkelte skatteyder har mulighet til å ha med skatteoppkreveren. Skatteinnkreving dreier seg om kommunikasjon mellom skatteoppkrever og skattyter.

Vi er opptatt av at skatteinnkrevingen bidrar til å opprettholde det kommunale økonomiske selvstyret. Det er avgjørende for et levedyktig, lokalt demokrati å kunne påvirke eget inntektsgrunnlag, og det skal være en positiv sammenheng mellom den økonomiske utviklingen i lokalt næringsliv og nivået på lokale, offentlige budsjetter. Vedtaket om å gjeninnføre en andel av selskapsskatten som kommunal inntektskilde og kommende endring av inntektsutjevningen er eksempler på tiltak som er ment å etablere en slik positiv økonomisk sammenheng mellom lokalt næringsliv og kommunene. Skulle ansvaret for innkrevingen overføres til staten og innkrevingskompetansen i kommunene falle bort, reduseres kommunenes muligheter for å kunne påvirke sitt inntektsfundament.

Kommunale avgifter og gebyrer er en viktig inntektskilde for det kommunale velferdstilbudet. Gode innkrevingsmiljøer er viktig for å sikre viktige inntekter for kommunal sektor med dertil godt tjenestetilbud. Skatteinnkrevingsfunksjonen tilføres styrke ved at denne er samlokalisert med innkreving av kommunale avgifter og kommunal fakturering.

Et kommunalt eller felles-kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen gir grunnlag for folkevalgt innsyn -- blant annet gjennom de allerede etablerte skatteutvalgene. Eventuell statliggjøring og sentralisering vil medføre et mer "ugjennomsiktig" system med store, statlige sektorkontorer - og reduserte muligheter for folkevalgt innsyn.

Vi vil påpeke at et kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen gir kun folkevalgt innsyn -- ikke folkevalgt kontroll.

Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen har positive distriktpolitiske konsekvenser. Dagens desentraliserte lokalisering innebærer at det opprettholdes innkrevingsmiljøer og arbeidsplasser i utkantstrøk og betyr også at lokalt næringsliv har kort vei til en av sine viktigste, offentlige samarbeidspartnere. En eventuell statliggjøring vil bety sentralisering og en reduksjon av antall kontorer ned til ¼ av i dag, hvilket vil ha negative distriktpolitiske konsekvenser. Avstanden fra næringslivets mange foretak vil bli unødvendig stor.

Sentraliseringen av likningskontorene har medført at skatteoppkreverne i kommune Norge i stadig større grad blir kontaktet av skyldnere for å få råd i likningsspørsmål fordi tilgjengeligheten til likningskontorene er redusert.

Felles-kommunal skatteinnkreving vil være tilpasningsdyktig i forhold til de utviklingstrekk som man kan se konturene av i kommunal sektor i årene fremover. Vi har allerede en rekke eksempler på godt fungerende samarbeidsordninger og fellesordninger mellom kommuner og mellom skatteoppkreverkontor.

Funksjonelle forbedringstiltak

Vi ser at det er nødvendig med endringer i dagens ordning utifra sårbarhet og kravet til effektivitet og er opptatt av at de kommunale skatteoppkreverne får de beste muligheter for ytterligere å forbedre dagens kommunale skatteoppkreving. Utvalgets forslag til funksjonelle forbedringstiltak er tiltak som de kommunale skatteoppkreverne har vært opptatt av i en årrekke. Vi er enig med utvalget om at alle de skisserte forbedringstiltakene kan gjennomføres innenfor dagens kommunale/felles-kommunale organisering, og vil gjøre sitt til å styrke den allerede vel fungerende skatteinnkrevingen som vi har her til lands i dag.

Konklusjon:

Rådmannen mener at KS Buskeruds høringsuttalelse er dekkende for Kongsberg kommunens synspunkter. Kongsberg kommune vil spesielt bemerke at

- en har erfaring med at resultatene fra dagens skatteinnkreving er gode
- eksisterende skatteoppkreving gir god mulighet for stor grad av dialog mellom den enkelte skattyter og skatteoppkreveren, og er årsak til de gode resultatene
- kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen har stor betydning for for den samlede økonomiforvaltning i kommunen. Kommunal skatteinnkreving medfører effektiv drift og ressursbruk ved at skatteinnkrevingen gjennomføres i det samme miljø som ivaretar annen kommunal innkreving og fakturering, og bidrar derfor til å opprettholde et levedyktig økonomi- og innkrevingmiljø i kommunen
- et kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen er et viktig bidrag til å opprettholde det kommunale økonomiske selvstyre
- forbedringstiltak kan gjennomføres innenfor en kommunal eller felles-kommunal organisering

RÅDMANNENS ANBEFALTE VEDTAK:

Kongsberg kommune mener at skatteinnfordringen fortsatt må være en kommunal eller felles-kommunal oppgave.